

МАЛЕ АГРАРНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ

Д.І. Дема, к. е. н., доцент

Житомирський національний агроекологічний університет

Пропонується для суб'єктів малого підприємництва в якості об'єкта оподаткування використовувати прибуток та використовувати диференційовану ставку податку, що вимагає запровадження ведення повного обліку доходів та витрат.

Постановка проблеми. Реформування аграрного сектору економіки характерне створенням різних організаційно-правових форм

підприємств, що здійснюють підприємницьку діяльність в сільському господарстві. Значне місце серед цих форм належить малим підприємствам, які згідно з чинним законодавством визначаються за двома основними критеріями: середньообліковою чисельністю працівників та обсягом річного валового доходу. Разом з тим, ці критерії не дають можливість забезпечувати єдиний принципи їх оподаткування, що, на нашу думку, вимагає розробки єдиного підходу до оподаткування підприємницької діяльності цієї категорії підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Враховуючи важливість малого підприємництва в аграрній сфері та проблеми, які стоять перед ним, все більше науковців виявляють інтерес до цієї форми бізнесу. Вивченню цієї проблеми присвячені праці Дем'яненка М.Я., Лайка П.А., Синчака В.П., Тулуша Л.Д. та інших. Значна частина дослідників вивчають проблеми становлення, організації та ведення бізнесу, інші вивчають проблеми державної підтримки цих підприємств. Ми спробуємо розкрити механізм оподаткування та можливість його вдосконалення для цієї категорії суб'єктів підприємницької діяльності.

Мета дослідження. Метою дослідження є розкриття основних елементів оподаткування малих підприємств та пошук найбільш оптимального (справедливого) об'єкта оподаткування для цих форм та видів підприємницької діяльності.

Виклад основного матеріалу. Мале підприємництво в аграрному секторі економіки, як і в інших галузях, має важливе значення. Особливо роль малого підприємництва на селі зросла після реформування державних та колективних сільськогосподарських підприємств. Одержавши в приватну власність землю та майно, жителі села розпочали різноманітний бізнес. Значна частина працівників колишніх колгоспів і радгоспів створили сімейні фермерські чи індивідуальні господарства, інші об'єдналися або передали свої земельні та майнові паї в оренду родичам чи ефективним господарюючим суб'єктам. Також слід зауважити, що, втративши роботу на великих підприємствах, багато жителів села створили малі підприємства в сфері послуг. На сьогодні діюче законодавство надає можливість вести бізнес на селі індивідуально як фізична або юридична особа, що, в свою чергу, впливає на механізм їх оподаткування. В даний час учасники малого підприємництва можуть оподатковуватись за спрощеною чи загальною системою оподаткування. Ті з них, які обрали спрощену систему, мають альтернативу – єдиний чи фіксований податок. Ці форми оподаткування малого підприємництва не залежать від ефективності виробництва продукції та надання послуг, а в більшій мірі пов'язані з видом діяльності чи розміром валового доходу (виручки) від реалізації. Не заперечуючи проти застосування спрощеної

системи оподаткування, все ж таки ми вважаємо за доцільне побудувати систему оподаткування малого підприємництва більш справедливо. І ця справедливість може бути досягнута через застосування прибутку як основного об'єкту оподаткування. Ні у кого не викликає сумніву той факт, що основна мета приватного бізнесу – отримання максимуму прибутку, а отже, прибуток повинен бути основним об'єктом оподаткування.

Разом з тим, щоб досягти справедливості в оподаткуванні підприємств малого бізнесу, необхідно ставку податку на прибуток диференціювати. Адже, наприклад, при діючій ставці податку на прибуток (25%) підприємство, яке одержало прибуток в розмірі 1000 грн., і те, що одержало прибуток в розмірі 10000 чи 100000 грн., будуть нести різний податковий тягар. Запровадження прибутку як об'єкту оподаткування вимагає вирішення дуже важливого питання – ведення обов'язкового обліку доходів і витрат та зменшення використання готівки при розрахунках.

Висновки та пропозиції. Дослідження показали, що малий бізнес на селі відіграє всезростаючу роль. Для приведення до відповідності мети ведення бізнесу та оподаткування суб'єктів малого підприємництва вважаємо за доцільне об'єктом оподаткування обрати прибуток та розробити механізм диференційованого оподаткування. З іншої сторони, суб'єкти малого підприємництва повинні вести облік доходів та витрат, пов'язаних з одержанням прибутку.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва» від 19.10.2000 р., № 2063.
2. Указ Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку, та звітності суб'єктів малого підприємництва» від 3.07.1998р., № 727/98.